

การศึกษาความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี:

กรณีศึกษาการเงินเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา

อนิสรา นุญศักดิ์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่งานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ อนิสรา บุญศักดิ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร. ศิลปัชัย ปวีณพงษ์พัฒน์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่งานนิพนธ์

ประธาน

(ดร. ศิลปัชัย ปวีณพงษ์พัฒน์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปерьอง)

กรรมการ

(ดร. สมศักดิ์ ประดุมศรีเมฆ)

คณะกรรมการและสังคมศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัล ฉกรรจ์แดง)

วันที่ ๑๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๔

ประกาศคุณปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.ศิลป์ชัย ปวีณพงษ์พัฒนา
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง และตรวจสอบแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและ
ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอนงานนิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมจนทำให้
งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณสุทธิชัย สังขณวิศิ ผู้บังคับบัญชาโดยตรง ที่ให้ความช่วยเหลือ และ
ความอนุเคราะห์ รวมทั้งให้โอกาสในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้อย่างดีเยี่ยม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลากร คณะฯ และทุกคนในครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนและเป็น
กำลังใจด้วยคิดตลอดมา รวมถึงเจ้าหน้าที่สรรพากรทุกท่าน พี่ ๆ เพื่อน ๆ และท่านอื่น ๆ ที่มีได้
เอ่ยนามในที่นี่ ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือค่าง ๆ จนทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้
เสร็จสมบูรณ์

อนิสรา บุญศักดิ์

48920799: สาขาวิชา: การบัญชี; บช.น. (บัญชีและบัญชีพัฒนา)

คำสำคัญ: ความแตกต่าง/กำไรทางบัญชี/กำไรทางภาษี/จะเชิงเทรา

อนิสรา บุญศักดิ์: การศึกษาความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี :
กรณีศึกษากิจการ ในเขตจังหวัดจะเชิงเทรา (DIFFERENCES BETWEEN ACCOUNTING EARNINGS AND TAX EARNINGS A CASE STUDIES OF COMPANIES IN CHACHOENGSAO PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ศิลป์ชัย ปรีวีพงษ์พัฒน์, บช.ค., 58 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรายการที่ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีทางด้านจำนวนรายการและมูลค่าของรายการ ความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีตามปัจจัยด้านขนาด และปัจจัยด้านกลุ่มอุตสาหกรรม โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของอัตรากำไรทางบัญชีต่อสินทรัพย์รวมกับกำไรทางภาษีต่อสินทรัพย์รวม ในการศึกษาได้เก็บข้อมูลจากสำนักงานเบบบงและรายการภาษีเงินได้ nitinuk.com และข้อมูลงบการเงิน ในช่วงรอบระยะเวลาบัญชี 1 มกราคม 2545 - 31 ธันวาคม 2548 และคัดเลือกกิจกรรมจำนวน 215 ราย โดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ยแบบที (*t-test*) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (*One-way ANOVA*) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า รายการที่ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีมากที่สุดคือ รายจ่ายที่ไม่ได้ถือเป็นรายจ่ายตามประมาณรัชฎากร มูลค่าของรายการความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีมากที่สุดคือ ขาดทุนสุทธิที่มีสิทธินำมาหักตามกฎหมาย ผลการทดสอบความแตกต่างของกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี ตามปัจจัยด้านขนาด พบว่า โดยภาพรวมกิจกรรมขนาดใหญ่มีความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีมากกว่ากิจกรรมขนาดเล็ก ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และตามปัจจัยด้านกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่าโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

48920799: MAJOR: ACCOUNTING; M.ACC. (ACCOUNTING)

KEYWORDS: DIFFERENCES/ ACCOUNTING EARNINGS/ TAX EARNINGS/

CHACHOENGSAO PROVINCE

ANISARA BOONSAK: DIFFERENCES BETWEEN ACCOUNTING EARNINGS
AND TAX EARNINGS A CASE STUDIES OF COMPANIES IN CHACHOENGSAO
PROVINCE. ADVISOR: SINCHAI PAVEEPONGPAT, Ph.D. 58 P. 2007.

This research objective is to study items that cause differences between accounting earnings and tax earnings based on the number of items and their values subject to company's size and industry by comparing average accounting earnings to total assets ratio to tax earnings to total assets ratio. The data was collected from the annual corporate income tax returns and financial statements from 215 companies in Chachoengsao province from 1 January 2002 to 31 December 2005. The data analyses were descriptive statistics, mean differences t-test, and One-way Analysis of Variances (ANOVA) at significant level 0.05.

The results show that the item that causes the maximum differences between accounting earnings and tax earnings is the accounting expenses disallowed to be tax deductible expenses under the Internal Revenue Code. The item its value causes the highest difference between accounting earnings and tax earnings is loss carry forward. The tests of mean differences on company size are found that large companies, overall, have significantly more differences between accounting earnings and tax earnings than small companies have. The levels of differences among industry sectors between accounting earnings and tax earnings do not statistically differ at significant level 0.05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
สารบัญ.....	๒
สารบัญตาราง.....	๓
สารบัญภาพ.....	๔
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
สมมติฐานของการศึกษา	3
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการศึกษา.....	6
ข้อจำกัดของการศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ข้อกำหนดตามหลักการบัญชี	9
กฎหมายที่ทางด้านภาษีอากร	11
ความแตกต่างระหว่างหลักการบัญชีและภาษีอากร.....	17
การบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
ตัวแปรและการวัดค่า.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
การทดสอบสมมติฐาน	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	34
ลักษณะทั่วไปของข้อมูล	34
การทดสอบสมมติฐาน	47
5 สรุปและอภิปรายผล	50
สรุปผลการศึกษา.....	50
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ	53
ข้อเสนอแนะในการศึกษารังค์ต่อไป	54
บรรณานุกรม.....	55
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	58

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3-1 จำนวนประชากรและขนาดตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม	28
4-1 ข้อมูลทั่วไปของกิจการจำแนกตามขนาดของกิจการ.....	34
4-2 ข้อมูลทั่วไปของกิจการจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม.....	37
4-3 สรุปนูลค่าและจำนวนรายการที่ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับ กำไรทางภาษี จำแนกตามขนาดของกิจการ	39
4-4 สรุปนูลค่าและจำนวนรายการที่ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับ กำไรทางภาษี จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	41
4-5 ความแตกต่างระหว่างอัตรากำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีต่อสินทรัพย์รวม เปรียบเทียบกับอัตรากำไรทางบัญชีต่อสินทรัพย์รวมตามขนาดของกิจการ	45
4-6 ความแตกต่างระหว่างอัตรากำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีต่อสินทรัพย์รวม เปรียบเทียบกับอัตรากำไรทางบัญชีต่อสินทรัพย์รวมตามกลุ่มอุตสาหกรรม	46
4-7 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี	47
4-8 ผลการทดสอบกิจการขนาดใหญ่มีความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไร ทางภาษีมากกว่ากิจการขนาดเล็ก	48
4-9 ผลการทดสอบกลุ่มอุตสาหกรรมมีความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไร ทางภาษี	49
4-10 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย	49

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1-1 ครอบแนวคิดของการศึกษา

5

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University